

DIÀLEGS DIVERSES

Jornades de benestar social 2008

pels drets humans i la inclusió social

La inclusió sociolaboral
de les persones amb drogodependències
a Santa Coloma de Gramenet

engança't
al treball

SC+

Ajuntament
de Santa Coloma
de Gramenet

Pla Local per a la
**INCLUSIÓ
SOCIAL**

Índex

1. El Diàleg sobre la Inclusió sociolaboral de les persones amb drogodependències a Santa Coloma de Gramenet	4
Taula rodona «La inclusió sociolaboral de persones amb drogodependències. Una responsabilitat compartida i un abordatge transversal»	4
Taula rodona «La inclusió sociolaboral de col·lectius amb especials dificultats (persones amb problemes de drogodependències): L'estat de la qüestió»	6
Taula rodona «Enganxa't al treball. Orígens, descripció, organització i avaluació dels principals resultats d'aquest model»	9
2. L'exposició «La inclusió social de les persones amb drogodependències a Santa Coloma de Gramenet»	19

DIÀLEGS 2023

El 10 de desembre de 1948, l'Assemblea de les Nacions Unides, va votar la Declaració Universal de Drets Humans. Ara es compleixen 60 anys d'aquest compromís amb la justícia i la dignitat humana.

Com s'indica en la Carta Europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat, subscripta per l'Ajuntament de Santa Coloma, cal avançar en l'assumpció d'un compromís col·lectiu de cara a assolir «*el respecte i la garantia dels drets humans per a tots els habitants de les ciutats, sense cap exclusió en la promoció dels valors de cohesió i protecció de les persones més vulnerables*».

1. El Diàleg sobre la Inclusió sociolaboral de les persones amb drogodependències a Santa Coloma de Gramenet

El 10 de desembre de 2008 va tenir lloc al Centre d'Art Contemporani Can Sisteré una nova jornada de «Diàlegs pels Drets humans i la inclusió social» dins de les *Jornades de Benestar social 2007-2008*.

L'objectiu d'aquest Diàleg fou reflexionar plegats sobre la inclusió sociolaboral de les persones amb drogodependències a Santa Coloma de Gramenet i la presentació del projecte «Enganxa't al treball».

A aquest efecte, es realitzaren tres taules rodones, que estigueren conformades per responsables polítics o tècnics i persones expertes en la matèria, i es presentà l'exposició itinerant «La inclusió social de les persones amb drogodependències a Santa Coloma de Gramenet».

La Jornada fou inaugurada pel Sr. Antonio Carmona, Tinent d'Alcalde Executiu de l'Àrea de Serveis a la Persona de l'Ajuntament de la nostra ciutat i la Sra. Montserrat Ballarín, Presidenta Delegada de l'Àrea de Benestar social de la Diputació de Barcelona. La presentació d'aquesta sessió anava emmarcada pel 60 aniversari del Dia dels Drets Humans.

Taula rodona «La inclusió sociolaboral de persones amb drogodependències. Una responsabilitat compartida i un abordatge transversal»

La primera taula rodona fou presentada pel Sr. José Botella, responsable del Departament de promoció econòmica del Consell Comarcal del Barcelonès, i moderada per la Sra. Lúdia Guinart, assessora de Presidència del Consell Comarcal del Barcelonès.

Aquest espai de reflexió estigué compost per alts càrrecs d'institucions públiques, que van debatre sobre la necessitat de treballar transversalment i la importància de la coordinació entre institucions de cara a la inclusió sociolaboral de persones amb drogodependències.

- Sra. Carolina Homar, directora general de l'ICASS, Departament d'Acció social i ciutadania de la Generalitat de Catalunya.
- Sr. Joan Colom, subdirector general de drogodependències, Departament de Salut Pública de la Generalitat de Catalunya, en representació del Sr. Antoni Plasència, director general del Departament de Salut Pública de la Generalitat de Catalunya.
- Sra. Àngels Nogué, coordinadora de l'Àrea de Benestar social de la Diputació de Barcelona, en representació de la Sra. Montserrat Ballarín, presidenta delegada de l'Àrea de Benestar social de la Diputació de Barcelona.
- Sra. Roser Castillo, regidora de Salut de l'Ajuntament de Badalona
- Sra. Dolça Garcia, tinenta d'alcalde i regidora de Benestar social de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet.

- ÉS IMPRESCINDIBLE TREBALLAR EN XARXA
- HEM DE VINCULAR NECESSITATS AMB RECURSOS
- S'HA DE TREBALLAR AMB DISCRIMINACIÓ POSITIVA
- HEM DE COMPTAR AMB LA PARTICIPACIÓ DE LES PERSONES AFECTADES
- TENIM L'OBLIGACIÓ DE SER CAPAÇOS D'ABORDAR LES NECESSITATS CONCRETES DE LES PERSONES, DE CREAR PROGRAMES QUE SIGUIN ÚTILS.

Al llarg de les exposicions, es van remarcar les importants dificultats amb què es troben les persones amb problemes de drogodependències a l'hora d'inserir-se laboralment, majors fins i tot a les que experimenten altres col·lectius especialment vulnerables a l'exclusió sociolaboral com són les persones afectades per trastorns mentals.

A partir d'aquestes constatacions, s'identificà la necessitat de sol·licitar més recursos i programes específics a les Administracions supralocals, que contemplessin la reconstrucció vital de la persona i la recuperació de la seva autoestima.

En resposta a aquestes demandes, la Sra. Homar, directora general de l'ICASS, conclougué la seva intervenció manifestant que:

«La Generalitat ha de garantir a cada comarca tota la gama de serveis que es puguin necessitar i que siguin flexibles i adaptats. Per aconseguir-ho **necessitem la implicació positiva i amb ganes de les persones usuàries que ens diguin el que necessiten, la participació dels Ajuntaments i les organitzacions socials o entitats.**»

El paper de l'Administració (la Generalitat) és el de finançar perquè tot això sigui possible, col·laborar en la formació de professionals, aconseguir la **cooperació en xarxa entre totes les parts implicades**, cedir el protagonisme quan calgui, ésser capaços d'innovar constantment per solucionar els nous problemes (noves drogues, etc.).»

Destacar també el reconeixement especial que expressaren els i les ponents vers totes les persones que han participat en el projecte «Enganxa't al treball», posant de manifest la innovació que suposa la participació real de persones afectades.

Taula rodona «La inclusió sociolaboral de col·lectius amb especials dificultats (persones amb problemes de drogodependències): L'estat de la qüestió»

La segona Taula rodona fou presentada i moderada per la Sra. Lúdia Guinart, assessora de Presidència del Consell Comarcal del Barcelonès, i tingué com a ponents diversos experts en la temàtica:

- Sr. Ricard Faura, Codirector de la consultoria psicosocial Spora Sinèrgies S.L. (www.spora-sinergies.net).
- Sr. Agustín González, President de la Federació estatal de Asociaciones de Personas afectadas por las drogas y el VIH (www.faudas.org)
- Sr. Salvador Martí, Cap de Producció de l'Empresa Fomento de Construcciones S.A. (FCC.S.A.).

Les tres intervencions permeten compartir coneixements sobre les especificitats del col·lectiu i les necessitats que comporten en termes d'intervenció. Alhora, s'aportà una lectura pràctica sobre com s'està intervenint a Catalunya i l'Estat, i es constatà científicament el grau i la qualitat de les respostes a les necessitats.

El Sr. Faura presentà els principals resultats de l'estudi «*Factors psicosocials implicats en la inserció sociolaboral dels usuaris i usuàries dels Centres d'Atenció i Seguiment*» (es pot consultar la versió íntegra a www.spora.ws/webpdfs/cas.pdf).

Condicionants de la inserció sociolaboral

- Els usuaris i usuàries dels Centres d'Atenció i Seguiment (CAS) no tenen assegurada la igualtat de condicions en el procés d'inserció sociolaboral a Catalunya. Aquestes diferències tenen a veure amb les característiques i la xarxa de recursos del territori i la població que hi viu, i els estils de gestió i els organigrames propis de cada CAS.
- Existeixen diferents concepcions a l'entorn de la prioritització de les funcions que han de tenir els CAS, que influeixen en la manera com es treballa la inserció laboral de les persones usuàries i els resultats que se n'obtenen. Mentre hi ha professionals que consideren que la prevenció, el tractament i la reinserció sociolaboral s'han de desplegar en estadis progressius, d'altres consideren que es tracta d'elements que es poden treballar simultàniament.

- Les diferents maneres d'entendre la «Salut» també incideixen en la inserció sociolaboral. La salut com a quelcom essencial porta a l'estigmatització de les persones consumidores, mentre que la inclusió dels factors socials en la concepció de salut (la salut com a quelcom relacional) augmenta l'efectivitat de la inserció sociolaboral.
- El treball té diverses funcions que poden contribuir a la inclusió social de les persones: una funció autonomitzadora (facilita la independència econòmica), una funció terapèutica («normalitza» la vida i puja l'autoestima), i també una funció recreativa (en la mesura en què «distreu», facilita una nova relació amb la substància)

Recomanacions per afavorir la inserció sociolaboral

- Cal la participació activa de les persones usuàries en la presa de decisions dins del seu procés de rehabilitació sociolaboral (responsabilització de la persona usuària, pactes d'obligacions i drets, empatia).
- Cal establir trobades i connexions entre el CAS i els recursos d'assistència i d'inserció que operen en el territori. Cal consensuar valors, objectius, metodologies, polítiques...
- La gestió de l'estigma és una realitat quotidiana en el procés de rehabilitació sociolaboral: cal elaborar estratègies diverses segons el cas particular i el context

El Sr. González, President de Faudas, realitzà la ponència «*Les respostes pràctiques a les necessitats constatades científicament*». En primer lloc, enumerà les dificultats d'inserció en el mercat de treball amb què es troben les persones drogodependents o ex drogodependents. Seguidament, exposà les característiques que ha de tenir un projecte en el que no sigui exclouent mantenir el consum amb els compromisos com a ciutadà i les aportacions com a membre productiu de la comunitat.

Dificultats d'accés al món laboral

- Estigmatització social de la persona: s'associa el consum present o passat amb la criminalitat, la delinqüència, la mala conducta...
- Amb el temps, les persones drogodependents van perdent hàbits laborals i perpetuen comportaments que els dificulten el retorn al mercat laboral.
- Tots els projectes d'inserció requereixen la deshabitació prèvia, estan pensats per a una inserció a llarg termini i no contemplen un seguiment posterior a la inserció. Aquest plantejament fa que els usuaris o usuàries no tinguin una percepció d'assoliment, d'aproximació real al mercat laboral.
- El mercat laboral refusa les persones drogodependents. Les ofertes de treball no estan adaptades a les especificitats d'aquest col·lectiu, i quan es contempla la inserció molts cops es tracta de treballs «ocults» (de nit, en llocs tancats...) que no contribueixen a reduir l'estigma.

Característiques d'un projecte compatible amb les necessitats reals

- Que dignifiqui la persona: un projecte en el què sigui compatible mantenir el consum amb la recuperació progressiva dels hàbits perduts i la modificació de les conductes que fan difícil tornar al mercat de treball
- Que estigui adaptat a la realitat: un projecte que contempli itineraris individualitzats, horaris curts que resultin assumibles per persones amb la salut deteriorada, etc.
- Que sigui visible i capaç de produir benefici social: un projecte que pugui ser vist i valorat per la resta de la comunitat
- Que estigui emmarcat en les polítiques municipals, perquè és en la proximitat on més es visibilitza l'exclusió i on resulta més fàcil fer efectiva la ciutadania.
- Que sigui capaç d'il·lusionar a la persona usuària, per fer-la partícip i responsable del projecte
- Que estigui vinculat amb alguna associació que estigui treballant al carrer, que conegui el seu llenguatge, etc.
- Que sigui un projecte transversal, on intervinguin plegats tots els departaments i organitzacions dels àmbits que poden estar implicats (Salut, Benestar, Medi Ambient, Treball, Participació ciutadana, etc.)

En paraules del Sr. González, «el projecte Enganxa't al treball, realitzat a Santa Coloma de Gramenet, reuneix totes aquestes característiques. Seria un model ideal per poder aplicar-lo a altres municipis».

L'última aportació a la taula estigué a càrrec del Sr. Martí, que explicà les principals motivacions que van portar a l'empresa Fomento de Construcciones (FCC.S.A.) a participar en el projecte Enganxa't al treball .

El pla de Responsabilitat Social Corporativa (RSC), l'empresa assumeix com a principis generals: el respecte als drets humans, la inclusió dels col·lectius en risc, la responsabilitat ambiental i la promoció de bones conductes empresarials.

Motivacions per participar en un projecte com l'Enganxa't al treball

- Voluntat explícita de la Direcció de FCC S.A.
- Benefici de la imatge corporativa
- Compliment dels requeriments de la legislació vigent i de les administracions públiques: mínim del 2% de persones amb discapacitats en la plantilla, establiment de convenis de col·laboració amb administracions públiques, empreses, fundacions i ONGs, establiment d'Unions Temporals d'Empreses amb altres empreses de l'àmbit de la inclusió social...

Per aquests motius, l'empresa Fomento de Construcciones (FCC.SA.) signà un conveni amb l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet - Grameimpuls S.A., per a la realització de les pràctiques de jardineria i pintura que es contemplen en el projecte Enganxa't al treball.

Des de l'empresa es valoren molt satisfactòriament els resultats de l'experiència, prenent com a base de l'avaluació aspectes com: actitud, assistència, puntualitat, respecte, satisfacció del treballadors, relació amb els companys de feina, etc. Cal destacar també, que tres treballadors en pràctiques van ser contractats per a substitucions en períodes de vacances d'estiu; dos d'ells continuen fent substitucions de baixes laborals i formen part de la borsa de treball del centre.

El Sr. Martí finalitzà la seva intervenció subratllant la importància d'un canvi de mentalitat tant en el món empresarial com a nivell personal, per estendre experiències tan exitoses com el projecte Enganxa't al treball.

Taula rodona «Enganxa't al treball. Orígens, descripció, organització i avaluació dels principals resultats d'aquest model»

El tercer espai de reflexió també fou presentat i moderat per la Sra. Lúdia Guinart, i es desenrotllà a partir de les intervencions de diverses persones que han tingut un paper en la gestació, el desenvolupament i/o l'aplicació actual del projecte Enganxa't al treball:

- Sra. Cèlia Sisó, cap del Departament de Projectes Sectorials de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet.
- Sra. Ascensión Calderón, cap de Promoció de l'Ocupació de Grameimpuls, S.A.
- Sra. Anna Fortó, cap del Departament de Parcs i Jardins de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet.
- Sr. Ramon Querol, representant d'e l'Associació per a la reinserció de persones en exclusió social (Arpa ong)
- Sr. Xavier S. Pretel, coordinador de l'Associació d'ajuda a persones amb problemes de drogues (Asaupam)
- Sr. Antonio Corbacho, alumne treballador del projecte Enganxa't al treball i membre de l'Agrupació d'usuaris/es i professionals al voltant de l'autobús de la metadona (Aupa'm)
- Sra. Gemma Jaumandreu, coordinadora de l'Oficina tècnica del Pla local per la inclusió social de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet.

La Sra. Sisó explicà els orígens del projecte, centrant-se en les hipòtesis que impulsaren la seva creació, la forma inicial que prengué (objectius i mètode), el marc en què tingué lloc i les fases en què s'ha anat desenvolupant.

El programa «Enganxa't al treball» és una experiència innovadora adreçada a millorar la qualitat de vida i l'autoestima de les persones drogodependents en tractament i en actiu, per mitjà del treball en paral·lel dels aspectes laborals i terapèutics.

Objectius

- Contribuir al canvi d'imaginari social negatiu del drogodependent.
- Interactuar amb la resta de la comunitat en la millora dels espais públics.
- Motivar a les persones participants cap a l'abstinència o un consum menys perjudicial.
- Ocupar el temps lliure en una activitat laboral.
- Oferir alternatives als espais de reunió al carrer.
- Fomentar la participació en activitats socioeducatives (tallers sanitaris i educatius, grups d'autoajuda, etc..).

Mètode

- Programa Integral, treballant alhora la salut, els hàbits i la formació laboral mitjançant l'experiència diària en un lloc de treball
- Projecte obert, que permet l'entrada i sortida permanent d'usuaris/es.
- Amb una metodologia activa, duent a terme un treball de dinamització des del primer moment i una adequació dels materials.
- Amb itineraris individualitzats en funció del perfil del o la participant.
- Amb accions de caràcter transversal per apropar el Servei d'Ocupació Local a les persones que no hi tenen accés.
- Amb horaris d'intervenció adaptats, per facilitar la participació en les activitats individuals i els mòduls formatius
- Amb pràctiques (simulació en un lloc de treball), en funció de la motivació i disponibilitat.”
- Treballant en xarxa: Ajuntament, associacions i persones afectades

Fases de desenvolupament i implantació del projecte

- Des de mitjan de 2004, , en el marc del Pla Local per a la Inclusió Social, es desenvolupà la fase pilot del programa amb la col·laboració entre els Serveis Socials Municipals, el Departament de Parcs i Jardins i l'Empresa d'Inserció Laboral Grameimpuls, incorporant les entitats que intervenen en aquest col·lectiu (Aupa'm, Asaupam, Arpa ong)
- L'octubre de 2006 es van iniciar els projectes «Enganxa't a aprendre» i «Enganxa't al treball» dins del projecte europeu Equal ESPAIS per a persones en risc d'exclusió social i laboral. En aquest projecte van participar els Ajuntaments de Santa Coloma de Gramenet i Badalona, juntament amb altres socis. La finalització d'aquesta primera etapa fou el 31 d'octubre de 2007.
- Des de novembre de 2007 a juny de 2008 es continuà desenvolupant el projecte amb l'ajuda del Departament de Treball i el Departament de Salut de la Generalitat.
- Aquest any 2008 també han col·laborant en el finançament del projecte dues Caixes d'Estalvi: La Caixa i Caja Madrid. Recentment, s'ha condicionat un espai logístic per a les persones que realitzen pràctiques, que fa les funcions de vestuari, taller i magatzem de materials.
- En aquests moments, se segueixen cercant formes de finançament per poder donar continuïtat i consolidar el projecte.

Entre la Sra. Calderón, la Sra. Fortó, el Sr. Querol i el Sr. Pretel posaren en comú els elements organitzatius del projecte des d'un punt de vista tècnic, aprofundint en el disseny, les formes de coordinació transversal i els aprenentatges que n'han extret cadascun dels agents.

La Sra. Calderón encetà la seva intervenció fent una menció especial del Sr. Cristóbal García, com a anterior cap de Promoció de l'Ocupació de Grameimpuls, S.A. i un dels principals impulsors del projecte [Enganxa't al treball](#) en els seus orígens.

A continuació, exposà les característiques i les limitacions potencials de les persones usuàries en el projecte de cara a la inserció laboral. Aquests elements contrasten ostensiblement amb els [resultats favorables](#) que s'han obtingut, [tant pel què fa als objectius marcats de les pràctiques d'ofici, com en termes d'inserció laboral](#) (13% d'inserció).

La Sra. Fortó valorà l'experiència en termes d'[oportunitat per al Departament de Parcs i Jardins i per a Santa Coloma de Gramenet](#) en general. El fet de realitzar les pràctiques de jardineria i pintura en espais públics ha contribuït a arranjar determinades zones de la ciutat que es trobaven especialment deteriorades. Els veïns i veïnes es van mostrar molt agraïts davant del canvi espectacular que han experimentat les àrees de treball, no hi va haver cap queixa ciutadana ni tampoc cap tipus de problema organitzatiu.

Per tancar la seva intervenció, la Sra. Fortó reiterà l'agraïment a les persones usuàries del projecte Enganxa't al treball, per l'[ajut professional](#) que han ofert al Departament que ella representa.

El Sr. Querol reflexionà a l'entorn del [dret al treball](#) de totes les persones, i la importància de [millorar la qualitat de vida](#) de les persones afectades.

El projecte Enganxa't al treball fou concebut a partir d'aquestes idees generals, de tal manera que a més de la inserció laboral, incideix en els aspectes sanitaris, socials i educatius. Pel què fa a les pràctiques, la principal solució metodològica que es plantejà per fer front a les necessitats específiques de les persones usuàries, consistí en [adaptar el treball a aquestes persones i no a l'inrevés](#).

El Sr. Querol reservà un espai per recordar les cinc persones que han fallit d'ençà de l'inici del projecte Enganxa't al treball.

El Sr. Pretel subratllà la importància de treballar la inclusió sociolaboral de les persones amb drogodependències des d'una [perspectiva integral i comunitària](#), argumentant que les millores a nivell personal i comunitari juguen un paper essencial de cara a l'increment de les oportunitats futures de les persones.

El projecte Enganxa't al treball és una aplicació pràctica d'aquests principis, que va sorgir a partir d'una idea general inspirada en un projecte holandès, però que es va haver de construir de bell nou, ja que no existien referents metodològics establerts.

Aquest projecte és el [fruit dels esforços i la col·laboració entre molts actors](#). A Santa Coloma de Gramenet: Grameimpuls S.A., el Servei de Benestar social i el Departament de Parcs i Jardins de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, les associacions Asaupam i Arpa ong, l'entitat Aupa'm i totes les persones que la componen. I pel què fa al finançament necessari i a suports diversos, les aportacions de: la Subdelegació general de drogodependències del Dep. de Salut de la Generalitat de Catalunya, el projecte Equal ESPAIS i el Consell Comarcal del Barcelonès, el Departament de Treball de la Generalitat, la Diputació de Barcelona, La Caixa i Caja Madrid.

El Sr. Corbacho es centrà en el projecte des d'un punt de vista aplicat, exposant les vivències que han experimentat les persones a qui va adreçat, veritables [protagonistes de l'Enganxa't al treball](#). Alhora, compartí amb el públic els sentiments i les opinions que li havia inspirat, a títol individual, el fet d'haver-hi participat de manera activa:

*ANTES DE PARTICIPAR EN EL PROYECTO ESTÁBAMOS EN LA PLAZA DE LA VILA, CONSUMIENDO Y CON UNA MALA RELACIÓN CON LOS VECINOS (...)
LEVANTARTE SABIENDO QUE VAS A SER ÚTIL MEJORA TU AUTOESTIMA Y TU CALIDAD DE VIDA
EL PROYECTO LO SENTIMOS COMO NUESTRO. TODOS HEMOS APORTADO ALGO, PROFESIONALES Y USUARIOS
ALGUNOS HEMOS REDUCIDO MUCHO EL CONSUMO
ES IMPORTANTE HACER PROYECTOS COMO ÉSTE ES UN EJEMPLO PARA OTROS COLECTIVOS, EN ESPAÑA Y EL MUNDO*

Per últim, la Sra. Jaumandreu compartí els resultats de les [avaluacions que ha realitzat l'equip tècnic del projecte](#), un i dos anys després de l'inici de la seva aplicació. La constatació dels impactes positius de l'Enganxa't al treball, corrobora les impressions de totes les parts, alhora que serveix per validar les hipòtesis de partida.

Impactes organitzatius

- Programa [pioner](#) a l'Estat espanyol, presentat i [reconegut](#) en fòrums catalans, estatal i internacionals.
- Treball [transversal](#) entre els serveis municipals i les entitats, amb la [participació](#) de les persones afectades
- [Coordinació](#) del Programa amb la [resta d'actuacions](#) socioeducatives que es realitzen a la ciutat amb aquest col·lectiu

Impactes sobre les persones usuàries

- Alta [afluència i participació](#) en el Programa
- Millora de l'[autoconcepte](#), l'[autoestima](#), la [salut anímica](#) i la [cura de la salut](#) en general.
- Percepció d'[utilitat social](#).
- Millora de les [relacions amb el veïnat](#) (canvi en la percepció externa i interna).
- Millora dels [hàbits sociolaborals](#) (en especial en el compliment normativa i la responsabilitat)
- [Identificació](#) de les pròpies [possibilitats i límits](#) en relació al mercat de treball. Augment de la [disposició](#) laboral i formativa.

Impactes sobre les hipòtesis de partida

- És possible [treballar la capacitació laboral](#) amb persones en tractament o en consum actiu. Aquestes persones [es poden inserir](#) laboralment
- El fet de treballar conjuntament els [aspectes laborals, educatius i de salut](#), fa que es [reforcin mútuament](#)
- Treballant al carrer es poden [reduir els prejudicis](#) i [millorar la relació](#) amb la resta de la comunitat
- Aquest tipus d'intervenció contribueix al [desenvolupament integral de les capacitats i l'autonomia](#) de les persones. Alhora, es pot millorar la seva situació social, de salut i econòmica

Per una informació més exhaustiva sobre el projecte Enganxa't al treball, vegeu la [publicació Enganxa't al treball](#), editada per l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, i amb autoria col·lectiva de:

- Servei de Benestar Social. Oficina Pla Local per la Inclusió Social (Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet)
- Serveis Urbans. Departament de Parcs i Jardins (Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet)
- Grameimpuls, S.A. (Empresa municipal de promoció econòmica i ocupació, Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet)
- Asaupam (Associació d'ajuda a persones amb problemes de drogues)
- Arpa ong (Associació per a la reinserció de persones en exclusió social)
- Aupa'm (Agrupació d'Usuaris/es i Professionals al voltant de l'Autobús de Metadona).

2. L'exposició «La inclusió social de les persones amb drogodependències a Santa Coloma de Gramenet»

En la sessió de la tarda va tenir lloc la inauguració de l'Exposició «*La inclusió social de les persones amb drogodependències a Santa Coloma de Gramenet*», una mostra de les accions que s'estan duent a terme a la ciutat en aquest àmbit.

L'exposició consta d'un plafó introductor i més sis plafons en els que s'expliquen les intervencions que s'estan realitzant a Santa Coloma de Gramenet en matèria de drogodependències, tant pel que fa a la prevenció com a l'atenció de les persones afectades.

Un cop presentada l'exposició la Sra. Dolça Garcia, tinenta d'alcalde i regidora de Benestar social de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, féu lliurament d'un **diploma honorífic** a cadascuna de les persones que han participat com a usuàries i treballadores en el projecte Enganxa't al treball.

La Sra. Garcia expressà el reconeixement de la institució vers la feina i el valor de l'esforç de totes i cadascuna de les persones participants, i reservà una menció especial per a les persones que havien fallit d'ençà l'inici del projecte.

La jornada es va cloure amb un concert d'acordió a càrrec de Pau Pozo Larrosa alumne de l'Escola Municipal de Música de Santa Coloma de Gramenet.

A Santa Coloma de Gramenet es treballa des de fa molts anys en la prevenció i en l'atenció a persones afectades per drogues.

Són situacions complexes en què es poden veure afectades la salut, les relacions familiars o veïnals, les possibilitats laborals, econòmiques o d'habitatge i la situació legal.

Per evitar o millorar aquest deteriorament de les condicions i de la qualitat de vida de les persones amb drogodependències és necessària una intervenció integral.

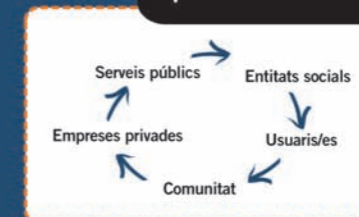
La inclusió social de
les **persones amb**
drogodependències

a Santa Coloma de Gramenet

Es treballa de manera coordinada i s'ha creat una xarxa per intervenir en:

- La prevenció
- L'educació
- Les relacions dins del grup i amb la comunitat
- La feina
- La salut

Tothom és part del problema i part de la solució

La inclusió social de les persones amb drogodependències
a Santa Coloma de Gramenet

És necessari invertir en prevenció. I en cas del consum de drogues, cal fomentar un ús responsable i moderat, per evitar problemes (com ara addiccions, accidents, agressions, etc.).

la prevenció

“Donar eines per evitar que les persones tinguin problemes amb drogues”

Els programes de prevenció i reducció de danys s'adrecen a diferents segments de població, tant a nois i noies com a les persones que hi estan en contacte (pares i mares, professorat, tècnics...)

El que es pretén és:

- Evitar el consum entre la població que no vol o no pot prendre drogues.
- Retardar o evitar l'inici entre col·lectius vulnerables.
- Reduir riscos i danys entre població consumidora o drogodependent.

Materials de prevenció.

La inclusió social de les persones amb drogodependències
a Santa Coloma de Gramenet

Les persones amb una evolució llarga en el consum problemàtic de drogues pateixen mancances personals que els impedeixen integrar-se en la comunitat.

l'educació

“Potenciar l'autonomia i les habilitats de les persones”

Cada setmana es fan tallers en els què es treballen:

- Habilitats socials.
- Relacions amb la comunitat.
- Drets i deures individuals i col·lectius.
- Club de lectura.
- Iniciació a la informàtica.
- Manualitats.
- Jocs.
- Cine fòrum.

Els dimarts es fa una assemblea en la què les persones afectades prenen decisions i resolen conflictes.

La inclusió social de les persones amb drogodependències
a Santa Coloma de Gramenet

La societat acostuma a tractar de manera diferent a les persones amb problemàtiques de drogues, com si no formessin part de la comunitat. Aquesta imatge social negativa fa que sovint s'aïllin i se'ls aïlli. Per evitar l'exclusió que pateixen cal oferir a aquestes persones els mateixos serveis que a la resta de la comunitat, però ajustant les activitats a les seves necessitats específiques.

les relacions dins de la comunitat

“Reduir distàncies entre les persones que viuen a la ciutat”

Moltes de les activitats per a persones amb problemes de drogues es fan als mateixos espais oberts per a la resta dels ciutadans i ciutadanes (centres cívics).

S'adapta la intervenció al dia a dia de les persones. I molt sovint es treballa estretament amb altres serveis, associacions de veïns i veïnes, comerciants i cossos de seguretat.

La inclusió social de les persones amb drogodependències
a Santa Coloma de Gramenet

Les persones amb drogodependències tenen greus dificultats a l'hora d'accedir a un lloc de treball. Una part important pateixen exclusió social i una precarietat extrema. Per això, necessiten una formació ocupacional adaptada. Aquest és un primer pas per poder accedir als programes de formació laboral que s'ofereixen per a tots els ciutadans i ciutadanes.

la feina (I)

“Millorar les oportunitats de les persones amb drogodependències”

Enganxa't al treball és un projecte de formació ocupacional per millorar la qualitat de vida i l'autoestima de les persones drogodependents, en tractament o en actiu.

Es treballen alhora temes laborals, educatius i sanitaris.

Així s'ha demostrat que:

- Les persones amb drogodependències es poden inserir laboralment.
- S'augmenta la seva autonomia i les seves capacitats.
- Pot millorar la seva situació social, la salut i la situació econòmica.
- S'afavoreix l'abstinència o un consum menys perjudicial.
- Es participa més en la resta d'activitats socioeducatives, de salut i d'autoajuda.

A més, s'ha vist que treballant al carrer es poden reduir els prejudicis i millorar la relació amb la resta de la comunitat.

la feina (II)

S'ha treballat d'una manera transversal i integral, col·laborant estretament:

```

    graph LR
      A[Parcs i Jardins (Ajunt. SCG)] --> B[Benestar social (Ajunt. SCG)]
      B --> C[Grameimpuls SA (Ajunt. SCG)]
      C --> D[ASAUPAM ARPA ONG]
      D --> E[AUPAM Assemblea Cafè dimarts]
      E --> F[Empreses col·laboradores d'inserció]
      F --> A
  
```

La inclusió social de les persones amb drogodependències
a Santa Coloma de Gramenet

Un programa per a la inclusió sociolaboral de persones amb drogodependències també ha de tenir un impacte positiu a Santa Coloma. L'Enganxa't al treball s'ha dissenyat per tal de:

- Ajudar a canviar la imatge social negativa d'aquestes persones.
- Establir un diàleg amb el veïnat i les entitats.
- Millorar els espais públics de la ciutat.
- Reduir l'ús del carrer com a espai de consum de drogues, ocupant el temps en una activitat laboral.

la feina (II)

“Amb el programa enganxa't al treball hi guanya tota la ciutat”

Per fer-ho possible, s'han posat d'acord les administracions, les entitats, les empreses i les persones afectades per les drogues. En el programa es realitzen diferents activitats:

- Neteja de pintades a les parets, pintura i manteniment d'espais públics.
- Tallers i cursos de formació.
- Sensibilització dels empresaris o empresàries.
- Pràctiques en empreses.
- Acompanyament a la inserció laboral.

S'ha treballat d'una manera transversal i integral, col·laborant estretament:

```

    graph LR
      A[Parcs i Jardins (Ajunt. SCG)] --> B[Benestar social (Ajunt. SCG)]
      B --> C[Grameimpuls SA (Ajunt. SCG)]
      C --> D[ASAUPAM ARPA ONG]
      D --> E[AUPAM Assemblea Cafè dimarts]
      E --> F[Empreses col·laboradores d'inserció]
      F --> A
  
```

El consum problemàtic de drogues,
al llarg dels anys té un impacte molt
negatiu en la salut de les persones.

Una salut molt vulnerable resta
capacitat per gestionar la pròpia vida
i tirar endavant.

Les persones drogodependents, a
més, tenen dificultat per accedir
a la informació i als recursos sanitaris
que necessiten.

la salut

“Millorar la salut
de les persones amb
problemes de drogues”

Es donen eines per tenir més cura del
propri cos i de la salut en general.

Es posen al seu abast els coneixements
necessaris per accedir a la xarxa
sanitària

Això es fa mitjançant:

- Intervencions al carrer.
- Tallers sanitaris.
- Programes de formació de persones
usuàries de drogues (FUA).
- Treball educatiu al Bus
Intermunicipal Metadona (BIM).
- Col·laborant amb les farmàcies en
reducció de danys.

Amb la col·laboració de:

Generalitat de Catalunya

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

